

Newsletter, február 2006

PAWS – pedagogická práca v lese – koncept seminára pre lesníkov

Pre projekt PAWS je práca s ľuďmi, ktorí majú zvláštne potreby, dôležitou témou, pretože lesná pedagogika nechce nikoho vylúčiť a chce poskytnúť les aj pre terapeutické účely. Aby sme sa lepšie oboznámili s požiadavkami,

ktoré vyžaduje vzdelávanie lesníkov v tejto oblasti lesných vychádzok s ľuďmi, ktorí majú zvláštne potreby, opýtali sme sa absolventov základného seminára „Lesná pedagogika pre lesníkov“ v školiacom stredisku v Gmundene (Rakúsko) na ich skúsenosti.

Zvláštna situácia pri lesnej vychádzke vyžaduje taktiež mimoriadnu prípravu. Na otázku, týkajúcu sa mimoriadnej situácie pri lesnej vychádzke, nám svoje prvé skúsenosti s integrovanou školskou triedou opísal jeden starší lesník:

„Obyčajne v máji dostávam prvé telefonické objednávky na lesnú vychádzku. Spomínam si dobre na otázku učiteľky, či môže vziať na vychádzku integrovanú školskú triedu žiakov vo veku 12 – 13 rokov. V 6. triede sa žiaci učia v biológii o našich domácich lesoch. Bez zaváhania som súhlasil a vyplnil som ako obyčajne hneď telefonicky svoj dotazník na požiadavky. Zistil som, že v skupine budú dvaja žiaci pripútaní na vozík. Ďalej som zistil, že tri deti takmer nerozumejú nemecky, dvaja chlapci sú v konfliktných situáciách agresívni a jedno dievča vôbec nerozpráva, i keď všetkému rozumie. Vybral som si vo svojom revíri vhodné miesto, aby nebolo pre vozíčkárov príliš strmé. Trieda prišla v dvoch menších autobusoch. I keď vychádzka trvala iba tri hodiny, nemôžem na toto dopoludnie hneď tak zabudnúť. Nemôžem teraz rozprávať o všetkých detailoch, ale myslím si, že som to bol ja, kto sa pri vychádzke najviac naučil novým veciam. Keď som napríklad otvoril obvyklým spôsobom program, teda v uvítacom kruhu, opustil náhle jeden nepokojný chlapec bez slov našu skupinu a posadil sa na peň, ktorý bol značne z dosahu a teda aj mimo počutia. Potom ho nasledovali ďalší dvaja chlapci. Deti na vozíčku vydávali nezrozumiteľné zvuky a ja som mal neviem prečo pocit, že moje uvítanie nikoho z tých 18 detí nezaujímalo. Jeden zo štyroch doprevádzajúcich pedagógov sa pokúšal zo zdvorilosti udržať skupinu pohromade. V priebehu celej vychádzky nebolo z môjho pôvodného programu takmer nič. Keď som chcel realizovať botanickú hru, zaujímal sa jeden účastník horlivo o žubrienky v kaluži, ďalšie deti začali bojovať palicami a zvyšok skupiny nejavil o hru záujem.

Keď budem nabudúce pracovať s podobnou skupinou, budem k nej musieť zaujať úplne iný postoj. Chcel by som sa týmito deťmi zoznámiť pokiaľ možno dopredu. Bude ma zaujímať, čomu môžu ľudia so zvláštnymi potrebami rozumieť a čo by chceli robiť.

Je potrebné prispôbiť vzdelávanie v lesnej pedagogike požiadavkám, ktoré majú ľudia so zvláštnymi potrebami.

I keď sú lesníci pripravovaní v rámci základného seminára (ako napr. v Rakúsku v 40-hodinovom seminári „Lesná pedagogika pre lesníkov“) na realizáciu lesných

vychádzok, ktoré budú bohaté na zážitky, neznamená to, že sú vyškolení pre prácu s akoukoľvek cieľovou skupinou. Zostaviť program vychádzky pre deti do 12 rokov je jednoduchšie ako pre dospelých, pre dospelievajúcu mládež alebo ako pre postihnutých ľudí. Samozrejme, že veľa záleží na lesníkovi a na záujmoch skupiny. Napriek tomu sa musíme v rámci vzdelávania lesníkov na takéto obtiažne cieľové skupiny dobre pripraviť, poprípade sa o nich vzájomne informovať. Práve to je jadrom projektu PAWS.

Projekt PAWS vstupuje do druhej časti

V druhej polovici projektu sa budú spracované podklady pripravovať v tlačenej podobe a prenášať na CD-ROM. Učebnica pre účastníkov má umožniť samoštúdium a prehĺbenie obsahov, ktoré prinesie seminár. Koncept seminára popisuje všetky tri moduly – základný seminár, nadstavbový seminár a prezentáciu s hodnotením tak, aby sa objasnili lektorom v podobe učebných podkladov všetky dôležité oblasti. CD-ROM s množstvom plánovacích a prípravných lekcií podporí fázu precvičovania a samoštúdia medzi jednotlivými seminármi. Súčasne sa primerane prehĺbi taktiež špeciálna oblasť lesnej pedagogiky, zameraná na prácu s dospelievajúcou mládežou a s postihnutými ľuďmi. I keď sú pred nami ešte tri veľké stretnutia a množstvo dielčej práce, znamená prvý rok práce na projekte pre zúčastnených partnerov sľubný pokrok v lesnej pedagogike.

Materiály, ktoré boli vytvorené v rámci projektu PAWS , budú od jari 2006 testované. Veľmi nás zaujíma, aké skúsenosti ste získali v lesnej pedagogike. Budeme sa tešiť na vaše ohlasy. Ak máte záujem o účasť v testovacom seminári, alebo sa chcete podeliť o svoje skúsenosti a zážitky, môžete sa prihlásiť na uvedenej adrese:

Učebné materiály zostavené v rámci projektu PAWS budú testované od jari 2006.

Záujemcovia o účasť na pilotnom testovacom kurze sa môžu prihlásiť:

Ľudmila Marušáková

Národné lesnícke centrum, T.G.Masaryka 22, 960 92 Zvolen

e-mail: marusakova@nlcsk.org